

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-08-05

Vår referens

Frida Olgun

Utvecklingssekreterare

frida.olgun@malmö.se

**Remiss angående Remiss från
Arbetsmarknadsdepartementet - Ett
inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld
(SOU 2024:21)
ASN-2024-10714**

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden yttrar sig över delbetänkandet 2024:21 av utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck.

Utredningsdirektivet har varit att analysera och bedöma om det bör införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck, samt oavsett ställningstagande lämna förslag på hur ett sådant kan formuleras.

Därutöver ska utredningen analysera och ge förslag på en ny och mer inkluderande målformulering för det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet om att *mäns våld mot kvinnor ska upphöra*.

Utredningen bedömer att det inte behöver införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld, samt föreslår en ny och mer inkluderande formulering av det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen instämmer i att det inte behöver införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål rörande hedersrelaterat våld. Förvaltningen ser också i det stora hela positivt på utredningens förslag till ny formulering för det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende delbetänkandet *2024:21* från utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen.
3. Arbetsmarknads- och socialnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Beslutsunderlag

- Remiss angående Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet - Ett
- inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld (SOU 2024:21)
-
- Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld - Delbetänkande av Utredningen om en stärkt styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck (SOU 2024:21)
- Förslag till yttrande - Remiss angående Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet - Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld (SOU 2024:21)
- G-Tjänsteskrivelse Remiss angående Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet - Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld (SOU 2024:21)

Beslutsplanering

ASN beredning 2024-08-05

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2024-08-13

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2024-08-28

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2024-08-28

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Arbetsmarknads- och socialnämnden yttrar sig över delbetänkandet *2024:21* av utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck.

Utredningen har haft i uppdrag att bedöma om det behöver införas ett nytt särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck.

Utöver det har utredningen haft i uppdrag att analysera och lämna förslag på en ny och mer inkluderande målformulering för det nuvarande sjätte jämställdhetspolitiska delmålet som lyder: *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.*

Förslaget till den nya formuleringen ska tydliggöra att mäns och pojkars våld mot kvinnor och flickor utgör merparten av våldet samt omfatta minst följande områden: *mäns våld mot kvinnor i nära relationer, kvinnors våld mot män i nära relationer, våld i samkönade relationer och andra hbtqi-relationer, sexuellt våld samt utnyttjande i prostitution och människohandel för sexuella ändamål.*

Utredningen utgår ifrån det övergripande jämställdhetspolitiska målet att *kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.* Den har ett helhetsperspektiv på arbetet för jämställdhet och styrningen genom jämställdhetspolitiken.

Utredningen tydliggör de samhälleliga strukturerna kopplat till kön, makt och våld, samt de internationella konventioner Sverige har att följa. Utifrån det analyseras hur jämställdhetsmål på bästa sätt kan styra och stödja arbetet mot våldet.

Ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål för hedersrelaterat våld

1. Utredningen bedömer att det inte behöver införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck.

I utredningen understryks det att hedersrelaterat våld och förtryck har flera egna och försvårande särdrag i jämförelse med andra våldsformer. Samtidigt betonas att hedersrelaterat våld hör ihop med området *mäns våld mot kvinnor* utifrån de gemensamma patriarkala, och heteronormativa, föreställningar våldet och förtrycket bygger på, och den särskilda utsatthet det innebär för flickor och kvinnor.

Utredningen lyfter de internationella konventioner och åtaganden som Sverige har att följa. Dessa styrdokument omfattar hedersrelaterat våld och förtryck och framhåller vikten av att hålla ihop området, vilket i nuläget görs i statens styrning genom det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet.

Därmed anser utredningen att ett särskilt delmål för hedersrelaterat våld skulle försvåra styrningen av området och även uppföljningen. Utredningen framhåller också att ett gemensamt delmål inte hindrar satsningar och öronmärkta pengar riktade mot exempelvis hedersrelaterat våld och förtryck, vilket görs med dagens styrning.

Vidare understryker utredningen att samtliga delmål bör formuleras på en övergripande nivå, vilket inte skulle bli fallet om hedersrelaterat våld bryts ut ur det nuvarande delmålet. Sverige skulle då också ha två jämställdhetspolitiska delmål om våld, vilket skulle skapa oklarheter i styrningen och även en obalans i förhållande till övriga delmål.

På individnivå handlar det om att utsatta ska få tillgång till stöd och skydd, främst genom det arbete som utförs på kommunal nivå genom socialnämnderna. Utredningen understryker att en uppdelad styrning även skulle resultera i ett mer uppdelat arbete

mot *mäns våld mot kvinnor* på regional och kommunal nivå. Det skulle enligt utredningen kunna försvåra för utsatta att få tillgång till stöd och skydd.

Våldsutsatta kan många gånger vara utsatta för olika former av våld, exempelvis hedersrelaterat våld i kombination med våld i nära relation eller sex mot ersättning. Därmed skulle utsatta behöva ha kontakt med olika verksamheter utifrån de olika orsakerna till våldet, på ett sätt som de inte behöver idag.

Utredningen belyser även att hedersrelaterat våld och förtryck behöver synliggöras i fler politikområden, utöver jämställdhetspolitiken, för att uppnå önskad effekt i arbetet mot det hedersrelaterade våldet, exempelvis inom utbildnings- och arbetsmarknadspolitikerna samt inom rättspolitikerna. Detta då våldet spänner över flera samhällsområden, vilket kräver flera olika insatser.

Förslag på ny formulering av det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet

2. Utredningen föreslår en ny och mer inkluderande formulering av det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet: *Mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt utnyttjande i prostitution och människohandel ska upphöra. Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet.*

I förslaget till den nya formuleringen läggs *våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck* samt *prostitution och människohandel* till. Begreppet *mäns våld mot kvinnor* står kvar först i målformuleringen. Detta för att visa på de samhälleliga strukturer som jämställdhetspolitiken och dess delmål utgår ifrån, samt att pojkar och män är de som främst utövar våldet och flickor och kvinnor främst är de som utsätts för det våldet.

I det andra ledet i den nya skrivningen lyfts det fram att även om det främst handlar om flickor och kvinnor, gäller delmålet *allas* rätt och möjlighet, oavsett kön, till kroppslig och fysisk integritet. Även om det stora flertalet av de som utsätts för våld är flickor och kvinnor syftar formuleringen till att synliggöra fler grupper som kan vara utsatta för våld, däribland pojkar och män samt hbtqi-personer.

Genom att lägga till *genom hela livet* förstärks livscykelperspektivet i den nya målformuleringen. Detta för att synliggöra att också ålder är en viktig aspekt i arbetet med att förebygga och bekämpa våld och att rätten och möjligheten till fysiskt och psykisk integritet gäller alla åldrar: barn, unga, vuxna och äldre.

Utredningen föreslår slutligen att ”psykisk integritet” läggs till i den nya formuleringen för att tydliggöra att våldet inte enbart handlar om fysiskt våld utan har flera uttryck, exempelvis psykiskt våld, såsom kontrollerande och nedbrytande beteende.

Förvaltningens överväganden

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen är positiv till utredningens helhetsperspektiv samt att utredningen tydligt lyfter de samhälleliga strukturerna kopplat till kön, makt och våld som jämställdhetspolitiken utgår ifrån, samt de internationella konventioner

Sverige har att följa. Förvaltningen instämmer i utredningens analyser av hur de jämställdhetspolitiska målen på bästa sätt kan styras och stödja arbetet mot våldet.

1. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen instämmer i utredningens bedömning att det inte ska införas ett eget jämställdhetspolitiskt delmål för hedersrelaterat våld och förtryck.

Förvaltningen anser, liksom utredningen, att det är vad som är bäst för styrningen av arbetet för jämställdhet och mot våld, samt för uppföljningen. Förvaltningen instämmer också i att hedersrelaterat våld behöver uppmärksammas även inom andra samhälls- och politikområden för att kunna förebyggas och bekämpas mer effektivt.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen menar, liksom utredningen, att möjligheterna att ge våldsutsatta, däribland utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, det stöd och skydd som de har rätt till bäst sker genom ett sammanhållet delmål.

2. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen ser positivt på utredningens förslag till ny formulering av det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet där hedersrelaterat våld och förtryck, våld i nära relation och även prostitution och människohandel tydliggörs.

Samtidigt kan direktiven till utredningen och förslaget till en ny formulering av delmålet indikera en utvidgning av begreppet *mäns våld mot kvinnor*, där våldets koppling till kön och makt inte längre står i centrum. Förvaltningen vill understryka vikten av tydlighet i jämställdhetspolitiken och i arbetet mot det här våldet. Inte minst så att relevanta och kunskapsbaserade insatser, med ett tydligt köns- och maktperspektiv, är de som används i det våldsförebyggande arbetet.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att led två i formuleringen på ett bra sätt lyfter alla åldrar samt att det är viktigt att det inkluderar både fysisk *och* psykisk integritet, men kan bli för svepande rörande grupper med särskilt utsatta livsvillkor, exempelvis personer med funktionsnedsättning, eller med beroenden.

Eventuellt skulle ett tillägg på några ord kunna göra det tydligare, exempelvis: *Alla, oavsett kön samt personliga och samhälleliga livsvillkor i övrigt, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet.*

Ansvariga

Jonas Magnusson Enhetschef

Truls Hallin Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef